

КРИТЕРІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У КОЛЕДЖАХ ПРОВІНЦІЇ СИЧУАНЬ

CRITERIA FOR THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONALISM OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN COLLEGES IN SICHUAN PROVINCE

У дослідженні автор спирався на кращі приклади історії фізичної культури Китаю, традиції організації масового спорту. У статті зазначено, що серед особливостей фізичного виховання молоді та студентів вищих навчальних закладів КНР справедливо виділити такі: опора на цінності збереження здоров'я як умови успіху людини в професійному і особистому житті, традиції масового спортивно-оздоровчого туризму, значні туристські ресурси країни. Наголошено увагу на тому, що популярна серед молоді оздоровча фізична культура. Автором наголошено увагу на тому, що державна політика КНР спрямована на розвиток масової фізичної культури. Тому створено сприятливі умови для роботи учителів фізичної культури, багато уваги приділяється якості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. У цій публікації підготовка майбутнього учителя фізичної культури розглядається як багатокomпонентний процес формування фахівця, здатного до постійного професійного самовдосконалення, самоаналізу, і саморозвитку професійно і особистісно значимих якостей, уміння творчо в нових професійних ситуаціях набуті знання. Професійна спрямованість фізичної культури особистості – це основа, що об'єднує всі інші її компоненти.

У статті обґрунтовано окремі критерії розвитку професіоналізму майбутніх вчителів фізичної культури у коледжах провінції Сичуань, а саме: мотиваційно-діагностичні, діяльнісні, компетентнісно-рефлексивні. Серед них: ступінь сформованості потреби у фізичній культурі та способи її задоволення; інтенсивність участі у фізкультурно-спортивній діяльності (витрачений час, регулярність); характер складності та творчий рівень такої діяльності; сформованість емоційно-вольових та моральних якостей особистості у професійній діяльності; ступінь задоволеності професійною діяльністю, рівнем фізичного розвитку і активності; системність, глибина та гнучкість засвоєння науково-практичних знань з фізичної культури для творчого використання у практиці професійної діяльності; широта світоглядного діапазону для втілення ідей здорового способу життя у навчальній та професійній діяльності.

Перспективою подальшого розроблення означеної проблеми виділено: технології підтримки тренером високої самооцінки для розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури у процесі фахової підготовки у контексті розроблення групи мотиваційно-діагностичних критеріїв розвитку професіоналізму майбутніх вчителів фізичної культури у коледжах провінції Сичуань. Також цікавим є розроблення методичних рекомендацій для формування компетентності використовувати сучасні цифрові застосунки і способи самодіагностування фізичних якостей майбутніх учителів фізичної культури.

Ключові слова: майбутній учитель фізичної культури, критерій, професіоналізм, розвиток, фахова підготовка, провінція Сичуань.

In the study, the author relied on the best examples of the history of physical culture in China, the tradition of organizing mass sports. The article notes that among the features of physical education of youth and students of higher educational institutions in China it is fair to highlight the following: reliance on the values of health as a condition of success in professional and personal life, traditions of mass sports and health tourism, significant tourist resources. Emphasis is placed on the fact that health-improving physical culture is popular among young people. The author emphasizes that the state policy of China is aimed at the development of mass physical culture. Therefore, favorable conditions have been created for the work of physical education teachers, much attention is paid to the quality of professional training of future physical education teachers.

In this publication, the training of future physical education teachers is seen as a multi-component process of forming a specialist capable of continuous professional self-improvement, self-analysis and self-development of professionally and personally significant qualities, creative skills in new professional situations.

The professional orientation of the physical culture of the individual is the basis that unites all its other components.

The article substantiates some criteria for the development of professionalism of future physical education teachers in colleges in Sichuan Province, namely: motivational-diagnostic, activity, competence-reflective. Among them: the degree of formation of the need for physical culture and ways to meet it; intensity of participation in physical culture and sports activities (time spent, regularity); the nature of the complexity and creative level of such activities; formation of emotional, volitional and moral qualities of the individual in professional activities; degree of satisfaction with professional activity, level of physical development and activity; systematic, depth and flexibility of mastering scientific and practical knowledge of physical culture for creative use in the practice of professional activity; the breadth of the worldview range to implement the ideas of a healthy lifestyle in educational and professional activities.

Prospects for further development of this problem include: technologies of coaching high self-esteem for the development of professionalism of future physical education teachers in the process of professional training in the context of developing a group of motivational and diagnostic criteria for professional development of future physical education teachers in colleges in Sichuan Province. It is also interesting to develop guidelines for the formation of competence to use modern digital applications and methods of self-diagnosis of physical qualities of future physical education teachers.

Key words: future physical education teacher, criterion, professionalism, development, professional training, Sichuan Province.

УДК 378.09:17 (КНР)
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/44/1.6>

Цуй Лун,

аспірант кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Харківського національного університету імені Семена Кузнеця

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сьогоднішня культурного і освітнього простору позначилося визначним проривом КНР в усіх сферах життєдіяльності суспільства. Тому національні системи освіти, наукові школи України та інших країн приділяють значну увагу вивченню педагогічного феномену і кращих практик КНР в організації фізкультурно-оздоровчої діяльності, освіти і організації спорту. Цікаві ціннісні орієнтири можна виокремити в історії фізичної культури Китаю, традиціях організації масового спорту, що заклало фундамент міжнародного партнерства України й КНР [12]. Державна політика КНР спрямована на розвиток масової фізичної культури, повсюдно, особливо у закладах освіти, створено сприятливі умови для роботи учителів фізичної культури, багато уваги приділяється якості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури [10].

Аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття. Як заявлено у вступній частині статті, у КНР надзвичайно серйозно приділено увагу фізичній культурі і спорту як важелю високої репутації країни на світовій арені, потужного ресурсу прогресу і інновацій, забезпеченню стабільного розвитку нації. Безсумнівно, за таких умов суспільство, державою висувуються високі вимоги до учителів фізичної культури спортивних коучів, тренерів. Варто наголосити, що професіоналізм сучасного вчителя фізичної культури – полікультурний феномен. Досвід і кращі практики організації підготовки таких фахівців забезпечить якість освіти на усіх рівнях. Системне дослідження проблеми готовності до професійної діяльності учителів фізичної культури презентовано М. Данилко [6]. Соціальна значимість і відповідні вимоги до рівня професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури перебувала у колі наукових розвідок Л. Арефьєвої [3]. Аксиологічний підхід як базовий у розвитку професіоналізму майбутніх учителів розкрито в дослідженнях Б. Робертса [2], Л. Демінської [7], В. Добринського [8]. Методологічний базис нашого дослідження сформовано на підставі аналізу висновки О. Дубасенюк [9], І. Зязюна [10].

Формування мети статті (постановка завдання). Мета цієї статті полягає в обґрунтуванні критеріїв розвитку професіоналізму майбутніх вчителів фізичної культури у коледжах провінції Сичуань.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Провінція Сичуань розташована на заході КНР. Ця провінція є флагманом в різних

сферах, у тому числі – оздоровчій, туристичній, освітній. У цій провінції вдало поєднуються давні традиції і авангардні новітні розробки. Університет спорту Ченду користується високою репутацією у національному і світовому освітньому просторі [1]. Виразні ознаки підготовки тренерів, коучів і учителів у названому Університеті, на наш погляд, такі: опора на цінність вивчення унікальності кожної людини, створення середовища і спільноти, де здоров'я і фізична активність є умовою благополуччя і достатку, організація особистого і життєвого простору з опорою на традиції масового спортивно-оздоровчого туризму, яке увиразнює життя у провінції Сичуань, виходить із цінності її туристських ресурсів.

Учитель фізичної культури формує нові покоління. Тому його професіоналізм впливає на репутацію країни загалом. Така серйозна місія орієнтує підготовку майбутніх учителів фізичної культури в провінції Сичуань на такі змістовні компоненти: закономірності і логіка фізичного розвитку людини у різні вікові періоди; керівництво великими учнівськими колективами на значній території, що передбачає високу організованість, дисципліну і знання норм безпечної поведінки; організація тренувань з різних видів спорту з використанням новітніх технологій і напрацювань з суміжних антропологічних галузей; неперервний контроль і діагностика, що передбачає опанування комплексом відповідних методик і технік діагностування; підготовка до розроблення індивідуальних, групових, колективних програм фізичної культури, фізичної активності, спеціальних тренувань для різних вікових категорій учнів з опорою на результативні освітні технології, апробовані у провідних країнах світу [1].

За таких особливостей підготовка майбутнього учителя фізичної культури розглядається як багатоконпонентний процес формування дисциплінованого, духовно багатого фахівця, який здатний до неперервного професійного самоаналізу, самовдосконалення, саморозвитку. Професійна спрямованість такого фахівця є синтезуючим компонентом.

На підставі узагальнення матеріалів з обраної теми [1; 7; 8; 9; 13] виокремимо критерії розвитку професіоналізму майбутніх вчителів фізичної культури у коледжах провінції Сичуань, а саме: мотиваційно-діагностичні (ступінь сформованості потреби у фізичній культурі, володіння широким спектром способів її задоволення); діяльнісні (інтенсивність участі у фізкультурно-спортивній діяльності (наприклад, витрачений час, регулярність); характер складності та творчий рівень такої діяльності); компетентнісно-рефлексивні (сформованість емоційних і вольових якостей особистості, ступінь задоволеності професійною

діяльністю, рівнем фізичного розвитку і активності; духовна культура, системність, глибина та гнучкість засвоєння науково-практичних знань з фізичної культури; широта світоглядного діапазону і духовної культури для втілення ідей здорового способу життя професійній діяльності та власній життєтворчості). Комплекс цих критеріїв розроблено з урахуванням методології, конкретизованої І. Зязюном [10]. Також ми послуговувалися баченням компетентнісного підходу О. Дубасенюк [9]. Також для обґрунтування групи мотиваційно-діагностичних критеріїв професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури використано бачення ідей педагогічного партнерства В. Ворожбіт-Горбатюк [5].

Варто звернути увагу на тому, що в останнє десятиліття для педагогічної теорії і практики особливої значимості набули питання педагогічного партнерства і особистісного спрямування навчання і виховання. Не виключенням є і програми розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури у 17 коледжах провінції Сичуань, зорієнтованих на «тріумфальне сходження» [1]. Під час розроблення програм підтримки і розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури пріоритетна увага спрямована на такі складники: залучення до розроблення навчальних програм і змісту різних видів занять провідних учителів-практиків, викладачів-дослідників, які мають значні досягнення особисті і відомі успіхом своїх вихованців. У такий спосіб через партнерство і співпрацю глибоко вивчається історія персонального успіху для кращих практик реалізації мотиваційно-діагностичного критерію розвитку професіоналізму. Відмітимо, що мотиваційно-діагностичні критерії розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури відшліфовуються під час роботи на підготовчих курсах і програмах підтримки абітурієнтів.

Діяльнісні критерії більш виразні на етапі розроблення методичного забезпечення освітніх програм, підбору карти ефективних методик професійної підготовки, технологій і ресурсного забезпечення, серед яких перевага надається диференційованому навчання, індивідуалізованим програмам тренерської підтримки і супроводу індивідуального прогресу майбутнього вчителя фізичної культури, заснованих на Personal Learning Plans [1].

Найширша група критеріїв розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури – компетентнісно-рефлексивні – передбачає систему взаємодії і партнерства тренерів, викладачів, студентів, представників випускників для оптимального поєднання елементів духовної культури (зорієнтованої на збереження і актуальну трансформацію національних традицій) і новітніх

практик особистісного прогресу [13], зокрема: самоменеджменту, досвіду таймінгу, емоційного інтелекту і широкого наукового світогляду.

Ця група критеріїв розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури є спонукою для соціальної і фізичної активності майбутніх учителів фізичної культури, дає змогу вивчати професійний прогрес майбутніх учителів фізичної культури в обраній галузі, видах спорту. Долучення майбутніх учителів до широких програм академічної мобільності, участі у національних і міжнародних конкурсах, змаганнях дозволяє формувати високі показники соціальної і громадянської активності, підтримувати і розвивати репутації закладу професійної освіти, сприяти утвердженню високого статусу обраної професії в суспільстві.

Кожен з виділених критеріїв передбачає рівні: низький, достатній, середній, високий. Показники кожного критеріїв розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури узгоджуються із міжнародними стандартами, системою ЄКТС, також передбачають самооцінювання за відкритими позиціями, зафіксованими у змісті робочих навчальних програм дисциплін, курсів чи Personal Learning Plans.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Перспективою розробки проблеми є: висвітлення методичних напрацювань викладачів і тренерів коледжів і університету провінції Сичуань щодо технологій підтримки тренером високої самооцінки особистості. Також цікавим є розроблення методичних рекомендацій для формування у майбутніх учителів фізичної культури професійно значимих компетентностей застосовувати цифрові сервіси і способи самодіагностування фізичних якостей.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Chengdu Sport University. URL : https://www.unipage.net/ru/14645/chengdu_sport_university
2. Roberts B. W. The development of personality traits in adulthood. In O. P. John, R. W. Robins, & L. A. Pervi (Eds.), *Handbook of personality: Theory and research* (3rd ed.,). New York, NY : Guilford Press, 2010. P. 375–398.
3. Арєфьєва Л. П. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до позакласної виховної роботи у старшій школі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2010. 22 с.
4. Ван Цзыпу. Содержание и формы организации физического воспитания в вузах Китайской Народной Республики : дис. ... канд. пед. наук. РГАФК. М., 1999, 183 с.
5. Ворожбіт-Горбатюк В. Компетентність педагогічного партнерства як базис якості вищої педагогічної освіти Молодь і ринок № 10/196. 2021. С.63–68. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.248528>

6. Данилко М. Т. Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02; Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 2000. 19 с.

7. Демінська Л. О. Аксиологічні засади професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ, 2014. 40 с.

8. Добринський В. Мотиваційно-ціннісне ставлення майбутніх учителів фізичного виховання до професійної діяльності. *Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки : Фізичне виховання і спорт*. 2013. Вип. 9. С. 26–30.

9. Дубасенюк О. А. Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку : монографія. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2006. 396 с.

10. Закон о спорте КНР: материалы VIII съезда Компартии КНР / 29. 08. VIII съезд партии. Пекин, 1995, 182 с.

11. Зязюн І. А. Педагогічний професіоналізм у контексті професійної свідомості. Педагог професійної школи. Київ, 2001. Вип. 1. С. 8–17.

12. Третій українсько-китайський форум стратегічного партнерства «Один пояс, один шлях». URL: <https://sinologist.com.ua/tretij-ukrayinsko-kytajskyj-forum-strategichnogo-partnerstva-odyn-poyas-odyn-shlyah-3/> (дата звернення :04.02.22).

13. Feng, Yingna, Wenhui, Tan (2020), A Cross-Cultural Comparative Study of the Identity of Chinese and American Pre-Service Physical Education Teachers, p. 347–352. URL: <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-02421824/document> (дата звернення : 01.02.22).